

De kracht van de russerekok

Grethe van Geffen in VNG Magazine, 7 januari 2005

'Kèk tum doar nou zitten op zonne russerekok', zei mijn vader. Wij, zijn gezinsleden, keken hem niet begrijpend aan. Mijn vader sprak alleen Brabants, dus we waren wel wat gewend. Maar een russerekok? Het duurde even voor mijn vader een vertaling vond: 'unne schommel'. Aha! Onmiddellijk was het gezinsgevoel bij ons terug. Onbegrip kwam meestal van derden, zoals mijn klasgenootjes van het Bossche gymnasium die met krampachtige beleefdheid probeerden te volgen wat mijn vader hen vertelde, maar daar niet in slaagden. In de familie van mijn vader was Brabants spreken een kwestie van identiteit die ze, met uitzondering van archaïsche woorden als russerekok, hun kinderen goed bij brachten. 'Gij zijd'un Braobanse', werd me ingepeperd hoewel hoge heren ons dorp al eeuwen daarvoor aan de Geldersen hadden verpatst. Religieus gezien behoorden we tot een kleine minderheid, afgescheiden van de gereformeerde bond, waar – binnenskamers – werd gepreekt dat rooms-katholieken op de brandstapel gezet moesten worden en homoseksuelen ter dood veroordeeld (de dominees waarvan ik dat leerde, vervullen hun ambt nog steeds).

Meer dan twee jaar kostte het me om in 'Holland' te integreren: nog niet eens zo'n slechte score als je bedenkt dat mijn hele familie al minstens sinds 1600 in datzelfde dorp woonde, en mijn generatie de eerste was die uitvloog over andere streken. Inmiddels voel ik me een Amsterdamse én een Brabantse, fundamentalist en liberaal tegelijk, en dat gaat prima.

Veel jeugd hier in Amsterdam groeit ook op met een dubbele identiteit. De vijf tot vijftien procent die daar moeite mee hebben staan centraal in de aandacht, maar de meesten beschouwen het als een niet-probleematisch gegeven. Het is gewoon zo. Dat is wat ze zijn. Hoewel mensen ten diepste niet veranderen, kan elke generatie net wat meer dan de vorige. Zaken die wij met moeite leerden, doet de generatie na ons er met enig gemak gewoon bij. Als mijn generatie als eerste in eeuwen een orthodox Brabants dorp kon verlaten om elders te integreren, is het dan verwonderlijk dat jongeren die vaak al tot de tweede of derde generatie behoren relatief moeiteloos van de ene identiteit in de andere springen, of de kenmerken van beiden creatief vermengen?

Wat mij verbaast is dat overheidsbeleid eenzijdig geënt blijft op de groep die het niet goed redt. Ik vind het prima dat Nederlanders slechts één nationaliteit mogen hebben, maar het is een illusie dat dat leidt tot een eenduidige identiteit. En dat is ook niet nodig. Het bestaan van dubbele identiteiten biedt tal van kansen voor de handel en creatieve industrie, voor het onderwijs, de zorg en de politiek. Als we de tienduizenden jongeren met talenten daarvoor weten in te zetten, krijgen we overheidsbeleid met meer en duurzamer resultaat.

Reacties? g.vangeffen@seba.nl